

Spis treści

Wprowadzenie	5
Teoria: ideologie językowe, praktyki jedzeniowe, krajobraz i dziedzictwo	11
Metoda badań: szczęśliwy traf, ucieleśnione (współ)uczestnictwo i zaangażowanie	51
Osadnictwo europejskie w Brazylii – kontekst historyczny	69
Diaspora polska w Brazylii	82
Teren badań – Colônia Rio Claro	91
Życie pierwszych osadników	94
Szkoła – edukacja w polskich koloniach	111
Etnografia w Kolonii Rio Claro	123
Dokumenty i domowe archiwa – o tym, czego nie ma	123
Krajobraz społeczno-językowy	132
Pierogi z fizonem – o praktykach rolniczych, ogrodniczych i jedzeniowych	159
Pierogi a sprawa polska	173
<i>Comida típica polonesa</i> – o patrymonializacji jedzenia	177

Praktyki językowe – wielojęzyczna codzienność, kontakty językowe i przekaz pokoleniowy	191
„Polok, co nie godo po polsku, to głupi Polok” – o ideologiach językowych	192
Jakim językiem mówią mieszkańcy Rio Claro?	198
Nauka języka i przekaz międzypokoleniowy	218
Dziedzictwo kulturowe, czyli kto jest Polakiem w Brazylii?	239
Polacy i Ukraińcy – odtwarzanie sąsiedztwa i negocjowanie dziedzictwa w Kolonii Rio Claro	241
Wytwarzanie i używanie polskiego dziedzictwa	245
Turystyka genealogiczna albo symboliczne „powroty do korzeni”	257
Refleksje (post)pandemiczne: diaspora online i (re)prezentacje audiowizualne	265
Zakończenie	281
Bibliografia	285
Wykaz rysunków i fotografii	307
Indeks osób	308